

Yttrande över Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav i sfi

Folkbildningsrådet har fått möjlighet att lämna synpunkter på denna lagrådsremiss. Folkbildningsrådet noterar att regeringen vill ha synpunkter på förslagen i avsnitten 6.4 och 8.

Sammanfattning

Folkbildningsrådet

- avstyrker förslaget att rätten till sfi ska gälla i enbart tre år
- har inga synpunkter på förslag gällande ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Folkbildningsrådets ställningstaganden

Svenska för invandrare, sfi, är en del av den kommunala vuxenutbildningen. Kommunen avgör om en studerande har rätt till och behörighet för att studera på sfi. Om så är fallet kan denne önska att få sin utbildning på en folkhögskola med betygsrätt i stället för hos kommunen.

6.4 Rätten till sfi ska gälla i tre år

Regeringen föreslår att rätten till kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) ska gälla i tre år med möjlighet till förlängning, om det finns särskilda skäl, med högst sex månader i taget. Den totala tiden för förlängning ska dock inte få överstiga tre år.

Folkbildningsrådet noterar att förslaget inte överensstämmer med det förslag som lämnades i betänkandet *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66)*.

Utredningen föreslog att rätten till sfi ska gälla i fyra år med möjlighet till förlängning med ett år i taget.

Folkbildningsrådet anser att tre år är alltför kort tid för att många i målgruppen ska kunna tillgodogöra sig utbildning i svenska för invandrare och menar att nyss nämnda utredning gjorde en mer realistisk bedömning av hur lång tid som behövs.

I rapporten *Alla ska snabbt lära sig svenska* (nr 28) beskriver Ratio varför det är så svårt att lära sig svenska för många av de migranter som kommit till Sverige under senare tid. I många fall har dessa en kortare utbildning och svagare läs- och skrivförmåga, vilket placerar dem längst ifrån arbetsmarknaden.

Många folkhögskolor har lång erfarenhet av att bedriva sfi-undervisning. De senaste åren har antalet personer som studerar sfi på folkhögskola ökat, från 5 074 år 2018 till 6 824 år 2022.

Att folkhögskolan spelar en viktig roll för att ge kunskaper i svenska för invandrare bekräftas av Riksrevisionen som i sin rapport *Kortutbildade arbetssökandes övergång till reguljär utbildning (RiR 2024:3)* gör bedömningen att regeringens utbildningssatsningar inte når hela målgruppen. Riksrevisionens granskning visar att en högre andel av de anvisade som övergick till utbildning inom folkhögskolorna har lägre utbildningsnivå och lägre språkkunskaper i svenska, än de som övergick till komvux. Enligt Riksrevisionen talar det för att folkhögskolorna är en viktig aktör för att nå även denna del av målgruppen.

För att en studerande ska kunna få förlängd tid för sina studier föreslås att tiden kan förlängas om det finns särskilda skäl. Enligt förslaget är det upp till varje enskild huvudman att bedöma om särskilda skäl föreligger i det enskilda fallet. Folkbildningsrådet anser att det kan finnas risk att kommuner gör olika tolkningar av begreppet vilket kan skapa en rättsosäkerhet.

8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslaget innebär att för den som har tagits emot till sfi före ikraftträdandet ska rätten att delta i utbildningen gälla till och med 2027 med samma möjligheter till förlängning som för den som har tagits emot till sfi för första gången efter ikraftträdandet.

Folkbildningsrådet har inga synpunkter i denna del.

Beslut om detta yttrande har fattats av tillförordnad generalsekreterare Mats Bernerstedt efter föredragning av senior rådgivare Anna-Carin Bylund. I den slutliga handläggningen har handläggaren för folkhögskola Karin Gustavsson och juristen Amanda Zabielski deltagit.

För Folkbildningsrådet

Mats Bernerstedt

Tillförordnad generalsekreterare